

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeccerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeccerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 :
Negyedévre ——— 6 :
Egy hóra ——— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeccerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 207. szám.

Kedd, szeptember 13.

Az ingyenföld.

— szeptember 13.

Amerikában már úgy áll a dolog, hogy a fölös számmal beözönlő emberanyagot tovább vándoroltatják oda, ahol még nehezebb a megélhetés, ahol őserdők kiirtására és az alig megmunkálható talaj nyújtotta keserves kenyérkeresetre szorítják őket.

Az ipari munkásságnak Amerikába való tódulása óriási módon fellendítette az ipart, de csakhamar nagy visszahatás támadt, sok gyár csökkentette a termelést vagy be is szüntette az üzemét, minek következtében a kivándorlók nagy tömege munka nélkül maradt. A kivándorlás azonban mégis szakadatlanul növekedett, ennél fogva a munkabérek a minimumra szálltak alá. A mezőgazdasági termelés nem tartván lépést az ipar fejlődésével, ma már Amerikában is rohamosan drágulnak az élet-szükségletek.

Ezidőszerint harminchárom százalékkal magasabb a létfenntartási költség, mint csak néhány évvel ezelőtt. 665 dollárnak annyi manapság a vásárlóereje, mint 5—6 év előtt 500 dollárnak. Az utóbbi 10 év alatt a tengeri ára 111.2 százalékkal emelkedett, a zabé 81 százalékkal, a búzáé 55.5 százalékkal, a burgonyáé 70.5 százalékkal, a szénáé 49.7 százalékkal a ló, öszvér és szarvasmarha ára 160 százalékkal lett magasabb, szalonna 113 százalékkal, a sertésbús 82 százalékkal, a faggyu 58 százalékkal magasabb.

A föld értéke is megkétszereződött a keleti államokban s ma már a mezőgazdálkodást a modern tudomány elvei szerint üzik. A mezőgazdasági termelés mégsem bír lépést tartani sem a fogyasztással, sem az állandóan emelkedő népszaporodással. Az amerikai államférfiak azt hirdetik, hogy farmer kell nekik és kevesebb ipari munkás. Természetesen a bevándorló földmivesek csak szolgai, munkás szerephez jutnak, mert mindenben első — az amerikai!

A bevándorló is kaphat földet, illetve őserdőterületet, ha van pénze, de csak Braziliában. Távol minden forgalmi központtól, két-háromszáz kilométernyi távolságban valamely vasutól. A brazíliai kormány mostanában a következő igen csábító feltételeket bocsátotta közre:

Telepes lehet minden nős családos vagy nőleu férfi; szabadon választhatja meg, hogy hol akar letelepedni; ingyen utazás ellátással s ingyen málbaszállítás a kiindulási európai kikötőből; ha a nyert területet egy évig munkálta, tulajdonába megy át.

Látszatnak biz ez igen csábító dolog, de a valóságban egészen másként fest az ugynevezett ingyenföld ügye. Mert ingyenföldről szó sincs. Kaphatnak ugyan a bizonyos pénzösszeggel rendelkező kivándorlók az ország belsejében őserdőt, de az San Paolo fővárosától jó néhány száz kilométerre fekszik, ahova ezidő szerint még sem vasut, de még járható ut sem vezet. A talaj ugyan nagyon termékeny, de előbb, mint fönnebb mondtuk, ki kell irtani az őserdőt, le kell csapolni a mocsarakat s akkor is kérdés, hogy miként értékesítheti terményeit.

Ha az eidorádónak hirdetett földterületre kerül a becsapott szegény ember, mivel technikai segédeszközök nélkül az

erdőterülettel semmire sem mehet, azt tanácsolják nekik, hogy mint a földművelésen kívül egyébhez sem értők, álljanak be valamely ültetvényre gazdasági munkásoknak. Itt kezdődik aztán a kálváriajárás. Az ingyenföld reményeége által hazát, otthon vesztett földművelő nép, gazdasági munkások kávé-, cukor-, gyapot-, vagy más ültetvényre kerülnek, nyolc, tíz évig dolgoznak ott mint a barmok, anélkül, hogy valamit félretehethének. Mikor aztán a nehéz munkától az idősebbek letörnek, elgyengülnek, egyszerűen leketlenül szelnek eresztik őket. S ez az emberbolondítás egyre tart.

A német hajózársaságok, kivándorlási cégek ügynökei elárasztják Európát és hirdetik az előnyösnek látszó ingyenföld-szerzési feltételeket, természetesen hozzátesszik azt is, hogy Braziliában, de különösen San Paolo államban milyen könnyű szerrel boldogulhatnak a bevándorlók.

Azt hazudják az ügynökök, hogy az ingyen adott földhöz ad az állam állatokat és gazdasági eszközöket; hogy dolgozni sem kell, mert a fehér ember csak hűsöl és felügyel a fekete munkásokra. Hát még akinek egy kis pénze van, az egyszerre egész uradalmat vehet. Sőt még az utazás sem kerül többre a Bécsig szóló vasuti jegynél, mert onnét ingyen szállítják őket vasuton és hajón, sőt a hajón még el is látják a kivándorlókat.

Ilyen nagyhangú és sokat ígérő csábításnak, hogy tudna ellentállni a földéhes ember. Elköttyevetéli hát mindenét, hogy biztos falat kenyerét a hontalansággal és koldusbottal cserélje fel. Minden jóérzésű embernek lelkiismereti kötelessége tehát a netalán tudomására jutó ilyen kivándorlásra való csábításokat meghiusítani és megtoroltatni.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 23., 24. Megyei állandó választmány ülése.
Szeptember 26. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 2/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délbán gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybeccereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

Szeptember 13.

Barométer —, délután 1:38 órakor: 750.9 mm.
Hőmérséklet: maximum 23.8 C, minimum 13.2 C. Csapadék: —
Felhőzet: Cu—St. 6. Szélirány és erősség: SE. 4.

Jóslat a következő 24 órára: Enyhe. Délen sok helyütt csapadék. Zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 percg; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percg; felhőzet: Ci = fűrtősfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránnyfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— Csernoch püspök Torontálban. Csernoch János püspök f. hó 16-án Nagyszentmiklósról utazik, hogy fölszentelje a gróf Nákó-alapítványi Berta-kórház ujonnan épített kápolnáját és kórtermét. A püspököt nagy ünnepségekkel készülnek fogadni. A megyés püspököt hozó vonat zene hangjainál fog berobogni, az

egyházfőt pedig a község nevében Sztoikane sku Traján fogja üdvözölni. Üdvözlés után a vendégek és kísérők kocsira szállva a kórház diadalkapuján keresztül lépésben hajtanak be a városba lovas csendőrök és banderisták vezetésével. A Kassovitz- és Kiss-féle házak előtt felállítandó diadalkapu és az uradalmi épület előtt felállítandó kápolna közötti téren a fogadásra megjeient hivatalok és testületek várják az egyházfőt és az uradalmi irodánál leszálló vendégek menete élén az iskolásgyermekek sorfala között kórmenetileg a templomba vonulnak, ahol a megyés püspök rövid imádság után püspöki áldást oszt. Áldás után ugyanazon az uton lakására vonul az egyházfő, hol rövid pihenés után a tisztelegni kívánó küldöttségeket fogadja. Este pont 8 órakor lampionos menet és szerenádd lesz az egyházfő tiszteletére a szerb- és német-nagyszentmiklósi tüzoltótestület, a dalárda és az ifjuság szives közreműködésével. Ez alkalommal az egyházfőt Szukk Antal, a dalárda elnöke fogja üdvözölni. Szeptember 17-én reggeli 7 órakor csendes misével és szentbeszédekkel kezdetét veszi a bérmlás. — 7 órakor a német nyelvűek, 8 órakor az iskolásgyermekek és 9 órakor a magyarnyelvűek bérmlátanak. Déli 1 órakor közös diszebed lesz a Czenczinger-szálló nagytermében.

— Uj körorvos. Mint Csözstelekről jelentik, a napokban ott megtartott körorvosi választáson körorvossá dr. Németh Károly aradi köz-kórházi alorvost választották meg.

— Iskolai bizottsági ülés. A nagybeccereki községi iparos- és kereskedő-tanonciskolai bizottság tegnap délután Franz J. L. elnöklése mellett ülést tartott, melyen jelen voltak: Steinitzer Géza, Balázi József, Magyar Pál, Mayer Rezső, Streitman Antal, dr. Weiserschan József, dr. Klein Mór, Weisz Izidor bizottsági tagok, a tantestületek képviselőiben Baaden Károly, Banyai Jakab, Urhegyi János, Wéling István, az ipartestület részéről pedig Seprős Valtér és Nasztics János. Az ülésen felolvasták a város átiratát, a melyben javaslatot kér a felügyelő-bizottságtól, vajjon az arányosság szempontjából nem-e célszerű volna, miként a fiuknál, a leány-tanonciskolában is 3 korona tandíjat szedni. A felügyelő-bizottság a leány-inasiskola igazgatójának, Banyai Jakab javaslatára kimondja, hogy az iskolát látogató leányok szegénységére való tekintetből fentartani óhajtja az eddigi 50 fillér díjat. Az ezen iskolánál megüresedett állásokra Jankovich Miklósnét, Istvánffy Károlyt és Szabados Bélát bizza meg a bizottság és Streitman Antal tanárnak, a kinek ezen iskola létesítése első sorban köszönhető és aki nagy elfoglaltsága miatt lemond ez iskolánál viselt állásáról, működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz, nagy sajnálattal véve távozását. A bizottság ezután az iparos-tanonciskolánál létesített új rajztanítói állásra Szabó Bertalan képesített rajztanítót alkalmazza, továbbá tudomásul veszi, hogy Lovrics Antal a rajztanítói képesítést megszerezte és állásában való véglegesítése iránt felterjesztést tesz a kir. tanfelügyelő utján a miniszterhez.

— A délvidéki járásbíróságok új beosztása. A verseczi törvényszék palotája legközelebb felépül és az új törvényszék mihamarabb megkezdí működését. Ezzel kapcsolatosan az a kérdés merült fel, hogy mely járásbíróságok fognak az új törvényszékhez tartozni, illetve milyen beosztás fog történni a délvidéki járásbíróságok hovatartozása tekintetében. A verseczi törvényszékhez — legalább így van tervbe véve — az alibunári, károlyfalvai, verseczi és dettai járásbíróságok fognak tartozni. Szó van arról is, hogy a verseczi törvényszékhez a csákovai járásbíró-ságot is átkapcsolják. A fehértemplomi törvényszéknek eszerint megmaradna a fehértemplomi, szászkabányai, oraviczi járásbíróság és ide fog beosztatni az ujonnan létesítendő ujmodovai járásbíróság. Fehértemplom elveszítendő a temeskubini járásbíró-ságot, amely a pancsovai törvényszékhez kapcsolatnék, míg ezen törvényszék az alibunári járásbíró-ságot vesztené el, amely pedig Verseczhez kapcsolatnék.

A Délmagyarországi cukorgyár megalakulása. A Nagybecskereken létesülő cukorgyár mint ismeretes, tegnap tartotta meg alakuló közgyűlését Budapesten, Délmagyarországi cukorgyár cég alatt. A közgyűlés, amelyet Beck Miksa, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó bank elnöke vezetett, elhatározta, hogy a vállalat egyelőre 3 millió korona alaptőkével indul meg, Nagybecskereken lesz a gyár. A vállalatot, mint tudjuk, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó bank az osztrák Länderbankkal együtt létesíti s a két intézetet kívül kisebb nagyobb összegig érdekelve vannak még: a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs., gróf Csekonic Endre, gróf Karátszonyi Jenő, dr. Pap Géza és még számos torontáli magnás. A tegnapi alakuló közgyűlésen igazgatósági tagokká választották gróf Csekonic Sándor (elnök), Szapáry László gróf v. b. t. t. (alelnök), Lohnstein Lajos Ágost vezérigazgató (alelnök), Thurn-Taxis Jenő herceg és gróf Karátszonyi Jenő v. b. t. tanácsosok, dr. Dellimanics Lajos főispán, dr. Perisics Zoltán polgármester, dr. Pap Géza orsz. képviselő, Elek Pál udv. tanácsos, vezérigazgató, dr. Beck Marcell, Freund Emil, Philipp Ervin, dr. Kann Sándor, Vajda Imre igazgatók, továbbá dr. Freund István, Ellbogen Richárd és dr. Kürschner Richárd nagyiparosok. A felügyelő-bizottság tagjai lettek: Marton Andor, Pap Ernő, Stern György, Schick Viktor, baranyavári Ullmann Pál és Ellbogen Hugó.

A gyári termékek értékesítésével a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank bízott meg. Elhatározta még a közgyűlés, hogy az építkezés Nagybecskereken azonnal kezdessék meg, úgy, hogy a cukorgyár már az 1911/12. gazdasági évben üzembe helyeztessék.

Esküvő. Diszes esküvő folyt le a napokban Törökbecsén. Csütörtökön vezette ugyanis oltár elé Gencsy Gyula nyugalmazott m. kir. honvéd huszárszázados Luxéder Böske urhölgyet, Luxéder György ármentesítő társulati pénztárnok hájos és szeretetreméltó leányát. A polgári esküvőn, mely délelőtt fél 11 órakor volt a törökbecsei állami anyakönyvi hivatalban a vőlegény részéről Lovag Karvinszky Gusztáv Nagykikindáról, a menyasszony részéről pedig dr. Brenner Gusztáv főgimnaziumi hittanár tanuskodtak. Az egyházi esküvőt fél 12 órakor tartották meg nagy díszrel a róm. kath. templomban.

Szabó Miklós m. kir. pü. számellenőr pancsovai járási számvevő f. hó 17-én d. e. 11 órakor esküszik örök hűséget Stiemler Bellának Pancsován.

Kivándorlás Torontálból. A vármegye alispáni hivatalában most állították össze az augusztus havi kivándorlásról szóló statisztikai kimutatást. A kimutatás adatai szerint az elmúlt hónapban összesen 403 utlevél iránti kérvény érkezett be 723 személyre. Tényleg kivándorolt augusztusban 126 férfi és 138 nő, visszavándorolt pedig 137 férfi és 74 nő. A kivándorlók legnagyobb része ez alkalommal is Amerikába váltott utlevelet.

Köszönet. Kanizsa Bella urhölgy 13 kor. 50 fillért adományozott a „gyermekbarát”-egyletnek, mely nemeslelkű adományért ez uton mond hálás köszönetet nevezett egylet elnöksége.

A helybeli árvaháznak Messinger Karolin és Tóth Paula 26 drb kötött inget (trikót) és Urbán Adolfné 10 koronát adományozott. A nemeszívű adományozóknak ez uton mond hálás köszönetet az árvaházegylet elnöksége.

Gyermek a repülőgépen. Érdekes hírt közöl velünk budapesti levelezőnk. A Krisztina-városban lakik Hajdu István családjával, közöttük a 10 éves Sándor fiúval. A fiu tekintélyes összeget költött különböző dolgokra. Szülői sohasem tudták, honnan veszi a pénzt és a fűszekámban, melyet éjjel-nappal zárva tart, mit csinál. Most végre kipattant, honnan veszi a pénzt és az is, hogy mit csinál. Ugyanis édesanyja megcsipte, mikor a pályaudvarról koffereket vitt haza és azzal naponta 60-65 krajcárra tett szert. Már most feltörve a kamrát, egy teljes komplett repülőgépet találtak, amit a gyermek igazi technikával egész önállóan oldott meg. A szakértők véleménye szerint a repülőgép felszerelésével meglepő. Ez a fiu, aki egyike a legjobb tanulóknak, mintegy 2 éven át megtudta őrizni titkát. A nagy akaratot, mint ő mondotta, Verne Gyula műveiből merítette. Csodálatos, micsoda hatással van ez a világhírű író a gyermekre. A legnemesebb, amit fiainknak adhatunk,

Verne Gyula művei. Most ismét időszerű, mert egy gyönyörű sorozat 30 kötetben jelent meg a „Magyar Kereskedelmi Közlöny” hirlap- és könyvkiadó vállalat kiadásában diszkótésben és amellet nagyon olcsó.

Pályázat átburkolási munkálatokra. A temesvári kereskedelmi és iparkamara ezennel közhírré teszi, hogy a debrecen-báziási állami közuton levő átburkolási munka helyreállítására folyó évi október 3-án a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. Közelebbi feltételek a kamaránál megtekinthetők.

Kirakatverseny. A helybeli fűszerkereskedők egyesülete karácsony táján kirakatversenyt rendez a többi szakmabeli kereskedőkkel karöltve. Ezen célból ma este a Korona-szállodában előzetes megbeszélést tartanak, a melyen az érdeklődő kereskedőket szívesen látják.

Gyilkosság és öngyilkosság. Megrendítő tragédia játszódott le tegnapelőtt Mercezfalván, az állomás 24-ik számú, Szentandrás közelében fekvő órházában. Orsó János pályőr az este valamin összekapott a feleségével, ki indulatában fölkapott egy nagy konyhakést és avval férjének rohant. A férj védekezett a támadás ellen, de az erős asszonnyal még sem birt; az asszony egy pillanatban megkapta a férjének a fejét és azt félig levágta a törzsről. A kegyetlen munka után — félve tettének köve kezmenyeitől — az esti aradi vonat elé vetette magát. Az öngyilkosság azonban nem sikerült annyira, mint a gyilkosság, mert a vonat csak a jobb karját ronsolta össze. A sebesülteket beszállították a közszébe, ahol Blidáriu János dr. körorvos vette őket ápolás alá. Az orvos önfeláldozó munkájának sikerül talán a sebesülteket az életnek megmenteni.

Állatbetegségek. A nagybecskereki főszolgabíróhoz érkezett jelentések szerint Katalinfalván szörványos lépfene, Ittvárnokon szörványos lórikór, Rudolfsgardon pedig járványos lépfene lépett fel, miért is a főszolgabíróság a nevezett helyeken az udvar, illetve legelőzárlatot elrendelte.

Leforrzott őrmester. Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt a nagygyakorlatok alkalmából Lugos közelében. A szegedi honvédegyalozrednek mozgó konyhája két katona ügyetlensége folytán feldült. A baleset alkalmával két forró vízzel telt üst a közelben álló Fischer számvevő őrmesterre ömlött. A szerencsétlen ember oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy néhány óra múlva meghalt.

Betörő katona. Mint Temesvárról írják, Piczikics Szava 29. számú gyalogezredbeli közkatona szombatról vasárnapra virradó éjszaka be akart törni a Hermann-féle belvárosi műhelybe. Egy arramenő rendőr észrevette a katona szándékát, mire a betörő elmenekült. Később a Polatsek-féle könyvkereskedés ajtaját kezdte feszgetni a betörő, de újból megakadályozták munkájában. A betörőt még az éj folyamán elfogták és átadták a katonai hatóságoknak.

Öngyilkos kántor. Csókaról jelentik, hogy Behr Gyula ottani kántor tegnapelőtt reggel revolverrel halántékán lötte magát s pár pillanatnyi kintlódás után meghalt. Az öngyilkosság oka betegeskedésből származott életuntagság.

Elvesztett tárgyak. A napokban a városi színházban több apróbb tárgyat találta, amelyeket a tulajdonosok a rendőrkapitányságon bármikor átvehetnek.

Férjgyilkosság. Folyó hó 9-én este 11 óra tájban Bozó Bálint Gaád községhez tartozó gátör ittas állapotban tért haza s feleségét ezen állapotban, mert az többé nem volt hajlandó vele élni, késsel és fejszével megtámadta. Az asszony félrelökte és a fejszét kezéből kiragadva, egy ütést tett férje álkapására, minek következtében az beállt nagy vérzés folytán meghalt.

Színház.

A szerb színházról. A szerb színészek tegnap este adták az első operettet s ez alkalommal „A baba” került előadásra. Az annak idején nagy sikereket aratott csinos operett nagyszámú közönséget vonzott a színházba.

Az előadás néhány kisebb szépséghibától eltekintve jó volt. Így bőven kijutott a tapsból Jovanovicsnének, aki a címszerepet adta igen kedvesen, míg Lancelot szerepét Kransevicsnek osztották be, aki szintén sz p sikert aratott. Jók voltak még: Dobrinovics mint Maximie, valamint kisebb szerepében Dinity. Elsőrangú alakítást nyújtott Hillarius szerepében Nikolics, akit nyílt színon is megtapsoltak.

A zenekíséretet helybeli műkedvelők szolgáltatották s a hűség kedvéért erről csak annyit, hogy — nagyon rossz volt.

A szegedi Vigszinpad Nagybecskereken. A Krémer Jenő vezetése alatt álló szegedi Vigszinpad tagjai tegnap este a kaszinóban művész-estélyt rendeztek, amelyen K. Hejyi

Lilli, Erdei Flóra, Földes Dzsóz, Krémer Jenő és Gellért Lajos léptek fel különböző szerepekben. Az előadást a kaszinóteremben tartották meg szép számú közönség jelenlétében. Ma este szintén tartanak előadást s ez alkalommal teljesen új műsor lesz.

TÁVIRATOK

A miniszterelnök audienciája.

Budapest, szept. 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint gróf K h u e n-H é d e r v á r y Károly miniszterelnök tegnapi audienciája után egy újságíró előtt kijelentette, hogy a delegációk összehívásának időpontja véglegesen a szept. 22-én Bécsben tartandó közös miniszteri tanácskozáson fog eldőlni. A magyar, osztrák és a közös kormány eddig október 12-ére szándékozza a delegációkat Bécsbe összehívni.

A horvát bán a királynál.

Budapest, szept. 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) Mint fővárosi tudósítónk jelenti, Tomasic Miklós horvát bán tegnap szintén kihallgatáson volt a királynál. A kihallgatás háromnegyed óráig tartott, amelynek során a bán jelentést tett a választás munkálatairól. Utána a horvát bán a magyar házba hajtattott és megvárta Khuen-Hédervary miniszterelnököt, akivel 2 órán át tárgyalt.

Minisztertanács.

Budapest, szept. 13. (A „Torontái” eredeti táv.) Biztos forrásból eredő hírek szerint az első minisztertanácsot még a hét folyamán, vagy legkésőbb a jövő hét elején tartják meg. Ezen fogják letárgyalni az 1911. évi költségvetést.

A költségvetés tárgyalása a pénzügyminiszteriumban.

Budapest, szept. 13. (A „Torontái” ered. táv.) Fővárosi jelentések szerint a pénzügyminiszteriumban ma vették kezdetüket a költségvetés előirányzatára vonatkozó tárgyalások. A tárgyalásokon megjelent Hazai Samu honvédelmi miniszter is, mert először a hadügyi tárca költségeit tárgyalják le.

Az igazságügyminiszter választói közt.

Budapest, szept. 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) Székely Ferenc igazságügyminiszter tegnap és tegnapelőtt Szombathelyen tartózkodott és meglátogatta kerületét. Beszédei során nyilatkozott a bankkérdésről és a választói reformról. Az elsőre vonatkozólag azt mondta, hogy minden igaz magyar ember óhajtja az önálló bankot, de azt egyelőre megvalósítani nem lehet. Arra kell törekednünk, hogy a pénz értéke növekedjék és ez a készfizetések felvételével érhető csak el. A választói reformra vonatkozólag kijelentette, hogy a kormány nem akar kitérni ebben a kérdésben a jogos kívánalmak elől s ily értelemben rövidesen meg is fogja valósítani a reformot.

Politikai élet.

Budapest, szept. 13. (A „Torontái” eredeti távirata.) A parlamenti szünet vége felé közeledvén, egyre nagyobb számban érkeznek a fővárosba politikusaink. A nemzeti munkapárt klubhelyisége tegnap este igen népes volt. A kormány tagjai közül fennjártak a körben Hieronymi és Hazai miniszterek s hosszasan elbeszélgettek a képviselőkkel.

A Déli Vasút alkalmazottai sztrájkra készülnek.

Budapest, szept. 13. (A „Torontái” ered. távirata.) Mint Gráczból jelentik, a Cs Kir. Szab. Déli vasúttársaság alkalmazottai tegnap este népes gyűlést tartottak Gráczban, amelyen elhatározták, hogy ha az igazgatóság nem teljesíti a holnap

napon követeléseiket, szeptember 14-ikén esti 6 órakor kimondják a passzív rezisztenciát.

Somoskeőy újabb büne.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál“ ered. távirata.) Somoskeőy Géza ügyében, akit tegnap Balogh Lajos vizsgálóbíró feltételesen szabadlábra helyezett, holnap dönt a vádtanács. Az aszszony már megindította férje ellen a válópört.

Határidő-lizlet.

Budapest, szept. 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	20.10	—
Buza (áprilisra)	20.70	—
Rozs (októberre)	14.70	—
Zab (októberre)	16.06	—
Tengeri (októberre)	11.72	—
Tengeri (májusra, uj)	12.04	—

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

325/1910 végreh. sz.

761—1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. törvényszéknek 1910. évi V. 5524. sz. végzése következtében dr. Handler Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Schreiber D. és Fiai nagybecskereki cég javára 840 korona 20 fillér s jár. erejéig 1910. évi augusztus hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 850 kor. becsült következő ingóságok u. m.: buza, árpa, szalma stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíróság 1910. évi V. 178/2. számú végzése folytán 840 korona 20 fill. tökékövetelés, ennek 1910. évi április 1-ső napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 108 kor. 02 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Tomasevác községben, adós lakásán leendő megtartására 1910. évi szept. 22-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi 41. t.-c. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlasz, 1910. évi szeptember hó 6.

Szeeskó Lajos,
kir. jbr. végrehajtó.

7778/1910. polg. sz.

(735—1.1)

Hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint birtokrendező bíróság közhírré teszi, hogy Mihájlovics Dusan birtokos, jarkováci lakos, Jarkovác község általános tagosítása iránt 1910. évi aug. 26-án fenti szám alatt kérvényt nyújtván be, a kir. törvényszék a kérelem tárgyalására határnapul 1910. évi **okt. 27-ik napjának d. e. 8 óráját** Jarkovác községéhez kitűzte s arra az összes tagosító érdekeltséget a „Budapesti Közlöny“-ben és a „Torontál“ c. napilapban egyizben közzéteendő hirdetménnyel megidézi, az eljárás foganatosítására Áts Nagy Ferencz kir. törv. bírót kiküldi és e végből neki az összes iratokat ezen kérvény I. példányának kapcsán kiadja.

A kir. törv. figyelmezteti az érdekelteket, hogy a földmivelésügyi miniszter 1910. évi jul. 21-én 24580/VI—3. sz. a. azt a határozatot hozta, hogy az általános tagosításba, a községi belsőségek kivételével, a község egész határának egész területe

bevonandó és hogy a tagosítás a községre hasznos és célszerűen keresztülvihető.

Ennélfogva az 1909. évi 30. Ig. min. szabályrendelet 52. és 54. §-ai értelmében a bíróság a tagosítást el fogja rendelni, ha a tagosítást kívánók birtoka a község tagosítandó területének egynegyed részét kiteszi.

Az állami törvényhatósági és községi vagyon, a közalapítványi javak, a közintézetek, a gyámság és gondnokság alatt levők birtoka a tagosítást kívánók birtokához fognak számíttatni, a tárgyaláson meg nem jelenő felek pedig úgy fognak tekinteni, mint akik a tagosításba beleegyeznek. Pancsova, 1910. évi augusztus 31.

Stocker Antal,
t. elnök.

Áts Nagy Ferenc,
előadó, törv. bír.

2893/1910 sz.

(769—3.1)

Árlejtési hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának 1095. kgy. 36883/1909. sz. véghatározatával a **vágóhid kibővítése** 5431 kor. 71 fillérrel megengedtetett.

Amidőn erre nyilvános árlejtést hirdetünk, felhívjuk az árlejtetni szándékozókat, hogy esetleges írásbeli zárt ajánlataikat a község előjáróságához címezve, folyó évi **szept. 23-ik napjának d. u. 6 órájáig** 554 kor. bantapénzzel, vagy óvadékképes értékpapirokban, vagy takarékpénztári betétkönyvvel anyival is inkább adják be, mert később érkezők figyelembe vétetni nem fognak. Ez ügyben szóbeli árlejtés is lesz, mely ugyancsak a fenti napon d. e. 10 órakor fog megtartatni.

A község képvisellete fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett, vagy a szóbeli árlejtésnél jegyzőkönyvbe adott ajánlatok közül, tekintet nélkül a megajánlott árra, szabadon választ.

Tervrajz, költségvetés és árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Törökbecse, 1910. évi szept. 9-én.

Breitkopf Kálmán, jegyző.

76975. sz. IV. 1910.

(767—1.1)

Hirdetmény.

Basahid község területén fizetendő borítal és husfogyasztási adók beszedési jogának 1911., esetleg 1912. és 1913. évekre leendő biztosítása céljából a folyó évi szeptember 22-re kitűzött árverés visszavonatik.

Nagybecskerek, 1910. szept. 11.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

22439/1910. sz.

Torontálvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Zsivkovics Julianna-féle kiházasítási alapítvány kamataiból a végrendelekez akaratához képest folyó évben egy verseci illetőségű hajadon **2000 (kettőezer) kor. kiházasítási díjban részesítendő.**

Az alapító-levél 3. pontja értelmében ezen 2000 koronás kiházasítási díj csak egy verseci illetőségű gör. kel. vallásu, illetőleg szerb nemzetiségű, a műveltebb osztályhoz, vagy kereskedői házból való, jó erkölcsű, tisztességes magaviseletű és szorgalmas oly vagyontalan hajadonnak adományozható, ki férjhez menendő és mint árvaságra jutott, vagy pedig mint önhibájukon kívül szegénységben levő szülőknek gyermeke, a szükséges kiházasításban nem részesülhet.

Felbivatnak mindazok, kik ezen kiházasítási díjat elnyerni óhajtják, hogy községi illetőségüket, erkölcsi magaviseletüket, vagyoni állásukat és azt, hogy férjhez menendők, okmányokkal mutassák ki és ezen bizonyítékokkal felszerelt folyamodványait folyó évi **október 15-ig** hozzám, annál inkább nyújtják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem fognak vétetni.

Nagybecskerek, 1910. évi szept. 7.

Jankó, alispán.

762—3.2

Több mint 600 vagyonos hölgy

sürgősen férjhez óhajt menni. Tekintet nélkül foglalkozásukra és vallásukra, csakis olyan urak jelentkezzenek, ha vagyontalanok is, akiknek komoly a nősülési szándékuk.

L. Schlesinger, Berlin 18. sz.

723—5.3

3755/1910. sz.

Csenei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye csenei járásához tartozó Bobda községében elhalálozás folytán megüresedett évi 180 kor. fizetés és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal javadalmazott **szülésznői állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elfoglalni óhajtják, hogy oklevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket 1910. évi **október 1-ig** a csenei szolgabíróságnál annál is inkább nyújtják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás határnapját később határozom meg

Csene, 1910. évi szeptember 5.

Sztojánovics,
th. főszolgabíró.

751—3.3

Német levelező

1910. évi október 15-ére

kerestetik.

Olyanok, kik a magyar és szerb nyelvet birják és a vasszakmában jártasak, előnyben részesülnek. — Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével

LEITNER ALAJOS vasnagykereskedéséhez,
Warasdin (Horvátország) küldendők.
765—3.1

24060/1910. sz.

Torontálvármegye alispánjától

Pályázati hirdetmény.

A nagybecskereki „József“-közkórházban elhalálozás folytán üresedésbe jött **kórházi ellenőri állásra** pályázatot hirdetek. Javadalmazása: 1400 kor. fizetés és 560 kor. lakbér.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képességüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi **szept 30-ig** nálam adják be.

A pályázati hirdetmény kiírása előtt beérkezett kérvényeket is figyelembe fogom venni.

Nagybecskerek, 1910. évi szept. 10.

763—3.1

Jankó, alispán.

Riessner-kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb folytonégit

Egészégi szempontból a legideálisabb rendszer. Egyszeri betűzéssel egész télen ég, miáltal a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázölés vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal
vaskereskedésében az arany kaszához
Hunyadi-utca 606/37.

722—60.10

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

Látta-e Ön már a

Benó Testvérek ezelőtt Kokits A. F. cég

új „ÁRUHÁZÁT”?

Nem? Hát tekintse meg!

Erős férfi bőrstrapa cipőnek ára 3 ft 75 kt. párja.

Torontáli cipők, esernyők, ruhadisz, téliingek nagy választékban.

A felsőtorontáli ármentesítő és belvizzabályozó társulat igazgatójától.

5743. szám.
ig. ex. 1910.

Közgyűlési meghívó.

A társulati elnök ur Ö Meltósága folyó évi szeptember hó 24-ik napján délelőtt fél 12 órára Nagy-Kikindán a társulati igazgatóság székhelyében gyűléstermébe közgyűlést tűzött ki, melyre van szerencsém ezennel tisztelettel meghívni.

Az alapszabályok 7. §-a*) rendelkezése szerint van szerencsém a községi előjáróságokat megkeresni, hogy erről a községbeli érdekelteket a szokott módon azon megjegyzéssel sziveskedjenek értesíteni, hogy amennyiben azok az alapszabályoknak hivatkozott 7. §-a értelmében önként nem csoportosulnának, a megtartandó közgyűlésen az illető községi előjáróság által fognak képviseltetni; megjegyzem, hogy önálló szavazatra csakis az van jogosítva, akinek kétszeres kivétel szerinti közrejárulása legalább 200 koronát tesz ki.

A községbeli érdekeltég esetleges csoportosulásáról, a választott megbízott vagy megbízottak neveiről, valamint arról, hogy a községbeli érdekeltéget a községi előjáróság fogja-e a társulati alapszabályok 7. §-a értelmében képviselni, a szavazati lajstromok összeállítására céljából a közgyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal értesítést kérek.

Az 1910. évi szeptember hó 24-iki közgyűlés tárgysorozata:

1. Az 1911. évi költségelirányzat.
2. A tiszaszentmihályi szakadó partok megszüntetése ügyében jelentés.
3. Özv. Németh Istvánné felelőzése a választmány 22/1910. számú határozata ellen.

Nagykikindán, 1910. évi szeptember hó 10 én.

Báró Hauser Károly s. k.,
igazgató.

760-11

*) Az alapszabályok 7. §-a következőképpen szól: A társulati tagok törvényes jogukat a közgyűléseken érdekeltégük arányában személyesen vagy a közgyűlés megnyitását bejelentett megbízottjaik által gyakorolják.

A közgyűlésen a társulati tagok a kétszeres társulati kivétel szerinti számított közrejárulási összegnek minden 200 koronája után egy-egy szavazattal bírnak, önálló szavazatra azonban csakis az van jogosítva, akinek kétszeres kivétel szerinti közrejárulása legalább kétszáz koronát tesz. A szavazat számításakor a fémél nagyobb törtrész egésznek vételik, a fémél kisebb törtrész pedig figyelmen kívül marad.

Kétszáz koronánál kevesebbet fizető tagoknak joguk van csoportosulni és közös megbízottjuk által összes érdekeltégük arányában szavazataikat gyakorolni, ha megbízottjaikat a közgyűlés napja előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnál előzetesen bejelentik, jogukban áll nemcsak egy közgyűlésre, hanem állandó megbízottat is választani, kinek megbízatása addig érvényes, amíg meghatalmazása vissza nem vonatik. Az ilyen állandó képviselő az igazgatónak a meghatalmazása beküldése mellett szintén bejelentendő.

Azon kisebb érdekeltég szavazati jogát, akik önként nem csoportosulnak és akik megbízottjaikat előzetesen be nem jelentik, azon községi előjárósága gyakorolja, amely község határában az illető területek fekszenek. A községi előjáróságnak ez esetben még akkor is van szavazata, ha az illető község határában kisebb érdekeltég összes kétszeres kivétel sem tenne ki kétszáz koronát.